

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(збірник матеріалів VI Міжнародної науково-методичної конференції)

21-22 лютого 2023 р.

Одеса ONEU 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
(збірник матеріалів VI Міжнародної науково-методичної конференції)

21-22 лютого 2023 р.

Одеса ОНЕУ 2023

УДК 378.046(063)

Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку» (м. Одеса, 21-22 лютого 2023 р.) Одеса: ОНЕУ, 2023. 225 с.

У збірник увійшли тези доповідей учасників конференції, які відповідають тематиці конференції та містять науково-методичні розробки з питань забезпечення якості вищої освіти.

У рамках роботи конференції представлені такі тематичні напрями:

- 1) ефективний менеджмент освітньої діяльності та інтелектуалізація праці науково-педагогічних працівників для забезпечення якості вищої освіти;**
- 2) студентоцетрований підхід у навчанні: сучасні методики викладання, засоби та методи досягнення програмних результатів навчання;**
- 3) інноваційні моделі розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів у системі вищої освіти;**
- 4) діджиталізація систем та технологій навчання в закладах вищої освіти в сучасних умовах.**

Тези друкуються в авторській редакції.

Тищенко В. Ф.
завідувач кафедри митної справи і фінансових послуг
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна

Внукова Н. М.
професор кафедри митної справи і фінансових послуг
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна

Рац О. М.
доцент кафедри митної справи і фінансових послуг
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна

ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ГАЛУЗІ ФІНАНСІВ

Актуальність. Розвиток освітніх програм у галузі фінансів надасть можливість забезпечити залучення більшої кількості абітурієнтів і розширить коло зацікавлених осіб у здобутті вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Для здобувача вищої освіти першого рівня - бакалавр в умовах конкурентного ринку праці – це можливість посилення власних і набуття необхідних компетентностей, достатніх для посідання певних посад, управління операційними процесами, які ускладнюються при цифровізації економіки та потребують запровадження інноваційних підходів.

Національний банк України спільно з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб і Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку підготували та оприлюднили Рамку фінансових компетентностей дорослого населення [1], яка описує пріоритетні компетентності населення віком від 18 років для управління споживанням фінансових послуг і особистими фінансами. Цей документ спрямований на реалізацію Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року [2], де передбачено запровадження фінансової інклюзії, яка спрямована на розвиток фінансових компетентностей фізичних осіб, зокрема через розробку освітніх програм, навчальних і методичних матеріалів, організації просвітницьких заходів та інших ініціатив, спрямованих на підвищення рівня фінансової обізнаності та ефективного використання фінансових послуг різними цільовими групами населення.

Виклад основної частини. Для визначення попиту на вищу освіту у галузі фінансів виконано аналіз ринку поданих заяв на освітні послуги: освітній рівень «бакалавр», вступ після 11 класу, денна форма навчання, галузь знань «Управління та адміністрування» спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» у вступну кампанію 2022 року [3], які містять у назві сполучення ключових слів «банківська справа», «бізнес», «банківський бізнес», «страхування». Проаналізовано 53 заклади вищої освіти, з яких 8 ЗВО виокремлено за ключовими словами в назвах освітніх програм (кількість поданих заяв вступників більше 25) та 45 ЗВО, які здійснювали набір здобувачів на освітню програму «Фінанси, банківська справа та страхування» (кількість поданих заяв вступників більше 40).

Отже, за результатами аналізу ринку освітніх послуг, більшість закладів відповідно до одержаних ліцензій здебільшого мали одну освітню програму відповідно до назви спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування». Серед розглянутого рейтингу за кількістю заяв (відкрита, фіксована, небюджетна форма) лідирують київські та львівські університети. Тільки вісім закладів вищої освіти мали окремі освітні програми з даної спеціальності, що свідчить про дуже вузький ринок спеціалізацій на рівні бакалавра, що може оцінюватися як перевага, і як недолік.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування»

має декілька освітніх програм, серед яких інноваційна «Фінансові послуги та віртуальні активи».

У рейтингу питомої ваги програм бакалаврату ХНЕУ ім. С. Кузнеця серед ЗВО Харкова за кількістю поданих заяв у 2022 році спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування» мають більше 30% [4]. Це є свідченням готовності абітурієнтів обрати саме ХНЕУ ім. С. Кузнеця для вступу на цю спеціальність.

Для визначення популярності ХНЕУ ім. С. Кузнеця серед користувачів Google використано пошуковий ресурс Google Trends [5]. Динаміка популярності пошукових запитів ХНЕУ ім. С. Кузнеця за останні 12 місяців 2022 року (дані на 15 січня 2023 року) по Україні за даними Google trends показала певні коливання, але загальний рівень має високі значення. Для більш глибокого аналізу цей пошуковий ресурс дозволяє робити порівняння. У порівнянні з двома іншим популярними закладами вищої освіти Харкова рівень пошукових запитів перевищував, але коливання майже однакові. За географічним розподілом зацікавленості ХНЕУ ім. С. Кузнеця переважають Луганська, Харківська, Донецька, Полтавська, Кіровоградська області, але статистично значимими є 10 регіонів, зокрема, і місто Київ, що свідчить про довершеність і привабливість освітніх програм університету.

Слово «бізнес» в освітніх програмах приваблює потенційних абітурієнтів, але чи є привабливими назви освітніх програм у галузі фінансів з використанням термінів інших спеціальностей, зокрема, менеджменту, маркетингу. Це має високі ризики невиконання стандартів освіти на рівні бакалавра. Зацікавленість міждисциплінарними питаннями здобувачами може перекиватися за рахунок вільного вибору дисциплін. Серед складових спеціальності лідирує за запитами в пошуковій системі страхування, потім фінанси, а далі банківська справа.

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» знаходиться в першій десятці найпопулярніших спеціальностей в Україні, отже, вся освітянська спільнота має підтримувати якісними освітніми послугами такий попит.

Висновки. Враховуючи, що в Україні наявна банкоцентрична модель фінансового ринку, що підтверджується стратегією фінансового сектору до 2025 року, необхідно розширювати інші ринки фінансових послуг та ринок капіталу, що частково враховувано у зміні спеціальності і доданий напрям - фондовий ринок. Це має сприяти розвитку освітніх послуг у галузі фінансів. Для цього використовуються маркетингові інструменти популяризації ОПП та професіоналізації через Зимові та Літні школи, рекламу у соціальних мережах та ін., залучення профільних фахівців з майстер класами. Реалізація вектору взаємодії з ЗВО-представниками європейських країн через інтеграцію у світовий освітній та науковий простір студентів та викладачів на основі програми мобільності безпосередньо буде сприяти підвищенню якості підготовки здобувачів (обмін досвідом викладання), формуванню індивідуальної траєкторії навчання студентів та розвитку напрямів освітньої і наукової співпраці, а також розширити спектр і характер можливостей для студентів, як невід'ємних або факультативних компонентів кредитної можливості.

Список використаних джерел:

1. Оприлюднено Рамку фінансових компетентностей дорослого населення України. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oprilyudneno-ramku-finansovih-kompetentnostey-doroslogo-naselennya-ukrayini> (дата звернення: 15.01.2023).
2. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku-7686> (дата звернення: 15.01.2023).
3. Вступна кампанія 2022 року. *Вступ.ОСВІТА.UA*. URL: <https://vstup.osvita.ua> (дата звернення: 06.12.2022).
4. Аналіз результатів вступної кампанії ХНЕУ ім. С. Кузнеця 2022 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/1XHI3gVjpJpJCuusz1EsOrf03pdNnJAaP/view> (дата звернення 06.12.2022).
5. Google Trends. URL: <https://trends.google.com/trends> (дата звернення 15.01.2023).

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(матеріали VI Міжнародної науково-методичної конференції)

21-22 лютого 2023 р.

Одеса ОНЕУ 2023